

Zgodnja DANICA.

Katolišk cerkven list.

Danica izhaja vsak petek na celi polji, in velja po pošti za celo leto 4 gld. 60 kr., za pol leta 2 gld. 40 kr., za četertleta 1 gld. 30 kr. V tiskarnici sprejemana na leto 4 gold., za pol leta 2 gold., za četert leta 1 gold.; ako zadene na ta dan praznik, izide Danica dan poprej.

Tečaj XXVII.

V Ljubljani 1. vel. travna 1874.

List 18.

Koledar za naslednji teden.

Majnik. Veliki traven.

3. Nedelja, IV. po veliki noči. Evangelij: „Grem k njemu.“ (Jan. 16.) — Najdenje sv. križa. Vojskoval se je cesar Konstantin svoje dni s svojim nasprotnikom Maksencijem. Zagleda pa o belem dnevu svetel križ na nebu z napisom: „V tem znamenji boš zmagal“. Cesar ukaže na vse vojaške bandera ravno takošne križe narediti, kakoršnega je na nebu vidil; serčno res premaga Maksencija, in sprejme keršansko vero. Njegova mati sv. Helena je bila v spanji opominjana, da naj poiše Kristusovega križa. Helena gre v Jeruzalem, se posvetuje s škofom Makarijem, kje bi se najdel sv. križ. Tisto mesto, kjer je bil Kristus križan, so bili ajdje in judje s kamenjem in zemljo zasuli, in bili so ondi postavili marmorno podobo nečiste boginje Venere zato, da niso kristjani tje hodili molit. To podobo na stebru je Helena ukazala podreti, grobljo razkopati; in res so našli tri križe in žeblje; pa niso vedili, na katerem križu je bil Kristus križan. Sv. škof Jeruzalemski se dotakne s pervim in drugim križem neke bolne, pa ji ni bilo nič bolje; ko se je pa dotakne s tretjim križem, je bila zdajci ozdravljena. Helena vzame križ z naj večim spoštovanjem, veči del tega križa zroči škofu za cerkev, ki jo je dala na tistem kraji zidati, drugi del in žeblje je nesla svojemu sinu Konstantinu, kateri je te svetinje z veliko častjo sprejel. En del sv. križa je sv. Helena podarila cerkvi, ki jo je dala v Rimu zidati z naslovom: „Cerkve pri sv. križu z Jeruzalema“. Cesar je dal zapoved, da se hudodelniki nič več ne smejo križati; križ tedaj, ki je bil poprej v sramoto, je bil po tem v čast in slavo. V spominj popisane prigodbe obhaja katoliška cerkev današnji praznik.

Sv. Bonaventura pravi: „O kako dobro je pod Kristusovim križem v duhu vedno bivati! Tukaj v ranah Križanega si hočemo tri šatore narediti: enega v njegovih nogah, drugega v njegovih rokah, in tretjega v njegovi presveti strani. Tukaj bom spal, tukaj čul, tukaj bral, in tukaj se radoval.“

Sv. Aleksander pap.; Ss. Evencij in Teodul maš. sprič.; sv. Aleksander vojak; ss. Antonina dev. sprič.; sv. Juvenal šk. spoz.

4. Ponedeljek. Sv. Monika vdova je bila rojena 332. l. v Afriki od pobožnih staršev. Omožena je bila pozneje s Patricijem, imenitnim poganom, ki je bil zelo nagle jeze. Krotka, pobleвна Monika pa je znala molčati, da se je možu jeza shladila, in po tem še le je

s prijetnim glasom odgovor dajala. Tudi zakonsko nezvestobo svojega moža je potrpelivo prenašala. Ko so ji nektare žene tožile, da jih njih razberzdani možje pretepljejo, jim je rekla: „Vas le vaš ostri jezik tēpe.“ Monika je s krotkostjo in molitvijo svojega hudobnega moža tako poboljšala, da je eno leto pred smertjo sprejel katoliško vero, in je pobožno živel. Sv. Monika je imela eno hčer in dva sinova, Navigija in Avgušтина, ktere je v strahu Božjem izrejevala. Avguštin, 17letni mladeneč, pa se je v šoli v Kartagi popolnoma spačil, ter je l. 373 zabredel v nagnjusne manihejske zmote. Mati preliha bridke solze in moli noč in dan za svojega zgubljenega sina; tudi prosi jokaje škofa, naj ga na pravo pot pripelje. Škof ji odgovori: „Avguštin je zdaj še preošaben, pa le zanj moli, prišel bo čas, da bo zavergel zmoto, ko dobi dobre bukve v roke.“ Žalostna mati pa vsa v solzah ne jenja prositi, naj ga k sebi pokliče, in škof ji še odgovori: „Le pojdi, in tako delaj, kakor si dosihmal delala; sin taci maternih solz se ne more pogubiti.“ Monika je bila po teh besedah vtolažena. Avguštin pobegne brez njene vednosti na ladijo, in pelje se v Rim, iz Rima gre v Milan, kjer je bila spraznjena služba umetne gubernosti. Skerbna mati hiti za njim, ga prosi, pregovarja, moli. Avguštin se spreoberne po poduku sv. Ambroža, po njegovih pridigah in po branji sv. pisma. Sv. Ambrož ga kersti véliko nedeljo l. 387. Monika, čez vse vesela, se verne s sinoma Avguštinom in Navigijem v svojo domačijo; pa na potu v Ostiji, 12 milj od Rima, zbolí, prevedena s sv. zakramenti v Gospodu zaspi v 56. letu svoje starosti. Njeno truplo je bilo l. 1430 z Ostije v Rim v cerkev sv. Avgušтина preneseno.

Sv. Monika bodi v zgled vsem keršanskim materam, ktere imajo hude može in spridene otroke. Naj vedó, da le z ljubeznijo in molitvijo se dajo poboljšati; „ker močna kakor smert je ljubezen“ (Vis. pesem 8, 6.), ona vse premaga, kakor smert. „Molitev ponižnega oblake predere.“ (Sir. 35, 21.) —

Sv. Florijan sprič. je bil pod cesarjem Dioklecijanom po grozovitih mukah v reko Anízo veržen v zgornji Avstriji, kjer stoji sloveči samostan sv. Florijana; sv. Pelagija dev. sprič.; sv. Pavlin sprič.; sv. Venerij šk. spoz.

5. Torek. Sv. Pij V, papež spoz., rojen v Bosku blizu Alesandrije v Piemontu 17. pros. 1501 od plemenitih, pa obožanih staršev, ki so ga bili za rokodelatstvo namenili; on pa je 15. l. stopil v dominikanski samostan, kjer je v čednostih in vednostih čudovito napredoval, in je bil leta 1528 mašnik posvečen. Mihael (tako mu je bilo ime) je bil profesor bogoslovja v Tesinu, kjer je Lutrove zmote spodbijal s svojo učenostjo.

Ko se je Lutrova kriva vera močno razširjala, so zvali Mihaela za misijonarja zoper luteranstvo. To svojo težavno službo je z vso mogočo gorečnostjo in serčnostjo spolnoval, ter je vérne v pravi veri poterjeval, krivoverstvo pa zatiral. Papež Pavel IV ga je izvolil škofa v Nepi, dve leti po tem pa kardinala. Po smrti papeža Pija IV so kardinali (med njimi je bil sv. Karol Boromej) nenadoma izvolili Mihaela za papeža; iz spoštovanja do svojega sprednika si je zvolil imé: Pij V. Iz njegovega, na vse strani delavnega življenja naj samo tole posnamemo. Turški sultan Selim II, zagrizen sovražnik keršanstva in morivec kristjanov, napravlja silno veliko brodovje zoper Benečane. Pij čuti veliko nevarnost za vse laške in druge dežele, napové očitne molitve in prošnje, zlasti k Mariji Devici, pomočnici kristjanov, podá po sv. maši Janezu Avstrijskemu, vojvodu brodovja, bandero s križem, na katerem so bile zapisane besede: „V tem znamenji boš zmagal“. Vojaki se tri dni postijo, očiščujejo s spovedjo, se priporočajo prečisti Devici. Potem gredo na morje. 7. vinotoka 1571 zadenejo z 200 ladijami na turške, katerih je bilo 400, pri Lepantu. Janez dá z banderom znamenje k napadu. Pa groza; od turške strani jim veter žene dim v obraz! V tréh urah terdega boja potegne drug veter, turki so bili v dimu, in premagani; 30,000 turkov z vojvodom vred je padlo, 90 ladij je zgorelo, 362 topov je prišlo kristjanom v roke, 20,000 keršanskih sužnjev je bilo rešenih.

Ko se je to na morji godilo, so verni goreče molili, in trume romarjev so v Loreto popotvale. Dan zmage Pij V stopi v pričo zbranih kardinalov k oknu, pogleda v nebo, in zavpije: „Hvalimo Boga, turki so premagani!“ V zahvalo za to zmago je ukazal v lavrantske litanije vverstiti verstico: „Pomoč kristjanov“, in prvo nedeljo vinotoka obhajati praznik Marije Device sv. rožnega kranca. Z velikimi zaslugami za Cerkev Božjo je Pij V v 68. letu svoje starosti sklenil svoje življenje 1. majnika 1571.

Marija je pomoč kristjanov. Po Pijevem zgledu se tudi mi k nji zatekajmo v stiskah, zlasti zdaj, ko stari in novi krivoverci, keršeni ajdje, zatirajo katoliško Cerkev. —

Sv. Krescencija sprič.; sv. Silvan sprič.; sv. Angel maš. sprič.; sv. Evlogij šk. spoz.; sv. Geruncij šk. spoz.

6. Sreda. Sv. Janez Damaščan, spoz., je bil proti koncu 7. stoletja sin pobožnih, keršanskih staršev v Damasku, kjer so gospodovali Saraceni ali muhomedani. Saraceni so na uni strani morja naložili trumo kristjanov, ktere so v Damasku prodali; med njimi je bil menih častitljivega obraza, po imenu Kozma iz Kalabrije. Tega meniha Janezov oče kupi, in med svojo deržino vzame. Kozma podučuje več lét Janeza in še enega mladenčca v duhovnih in svetoih vednostih. Neka dné reče Kozma očetu: „Mladenčca sta v vsih rečéh tako podučena, da me že presegata; pusti me v samoto.“ Oče mu nerad dovoli. Po očetovi smrti si kalif, vladar sarancenov, zvoli Janeza za prvega svetovavca. Tisti čas je bil cesar Leon Izaver dal oestro postaviti zoper češenje podob svetnikov. To Janeza močno boli, piše tri razgovore, v katerih dokazuje, da je prav in koristno častiti podobe svetnikov. Leon to zvé, in misli, Janez je kriv, da se njegova postava ne spolnuje. Zmisli si peklensko zvijačo, ter ukaže pisati pismo, v katerem Janez cesarja vabi, da naj pride v Damask, in mu bo mesto izdal. To ponarejeno pismo, v katerem so bile čerke Janezovim čerkam prav enake, pošlje Leon kalifu, rekoč: „Tole priloženo pismo mi je pisal Janez, jaz pa nočem podirati mirú, sam kaznuj izdajavca.“ Kalif po-

kliče Janeza, mu pokaže pismo; Janez pravi: „Pisava je res moji pisavi enaka; toda tega pisma nisem pisal.“ Kalif ukaže v svoji prvi jezi Janezu desno roko odsekati in jo na očitnem mestu na kol obesiti. Ko se kalifu jeza skadi, pošlje Janez zvečer nekoga k njemu s prošnjo, naj mu dá roko, da se pokoplje. Kalif mu dovoli prošnjo. Janez vzame roko v naročje, prosi Marijo, naj mu ozdravi roko, da bo mogel nji in njenemu Sinu v čast pisati in pesmi skladati. Po noči se mu v spanji Marija prikaže, rekoč: „Glej, tvoja roka je ozdravljena, spolni, kar si obljubil.“ Janez se zbudi in vidi celo roko. Kalif spozná svojo krivico. Janez prodá vse, kar ima, in razdeli ubogim, gre v lavro sv. Saba, pri Jeruzalemu (glej 20. suš.), veliko poskušanj v ponižnosti in pokoršini stanovito prestopi, je mašnik posvečen, piše več bukev, sklada pesmi, ki jih imamo v brevirji, sklene svoje življenje v 104. l. svoje starosti leta 780 po Kristusu.

Podobe svetnikov častiti je koristno, ker nas spominjajo njih sv. življenja, nas budijo, njih zglede posnemati, in se njih priprošnji priporočati. —

Sv. Janez apostelj pred latinskimi vrati v Rimu. Cesar Domicijan ukaže 80letnega apostelja tirati iz Efeza v Rim pred sodnijo. S dník ga obsodi k smerti v vrelem olju. Zunaj mesta pred latinskimi vrati napravijo kotel z oljem. Ko olje vré, slečejo Janeza vsega ranjenega in kervavega (ker so ga poprej bičali), in ga veržeto v kotel, Janez pa vselega obraza hvali Boga. Vidivši, da mu vrelo olje nič ne škodva, ga potegnejo iz kotla; bil pa je Janez ves pomlajen, in poprešnje rane niso bile znati na njegovem životu. Cesar ga obsodi v pregnanstvo na otok Patem, kjer z mnogimi čudeži ljudi spreobrača k veri v Kristusa, in piše bukve „Skrivnega razodenja“.

7. Četertek. Sv. Stanislav, šk. in sprič., rojen na Poljskem 26. mal. serp. 1030, sin prav pobožnih, pa tudi premožnih staršev, ki so bili to edino dete z molitvijo sprosili in Bogu darovali. Deček in mladenec je oestro živel, in v nedolžnosti Bogu služil. Po dokončanih šolah so mu starši umerli, in Stanislav je bil dedič njih velicega premoženja, ki ga razdeli ubogim, in namérja iti v samostan. Lambert, krakovski škof, mu odsvétva in ga mašnika posveti. Kmalo ga zvoli kanonika in pridigarja v stolni cerkvi. Po Lambertovi smerti ga izvolijo škofa 2. sveč. 1072; on pa se na vso moč brani, dokler mu ni papež Aleksander II zapovedal, da naj se splošnji želji vdá. Tisti čas je na Poljskem kraljeval Boleslav II, grozovit in divji človek, nečistosti vdan, vsemu Poljskemu v pohujšanje. Nihče se ne upa posvariti divjega človeka; le Stanislav škof ima to serčnost, gre dvakrat k njemu, ter ga preserčno prosi, in ljubeznjivo opominja; kralj pa ostane stari grešnik, in misli, kako da bi se zmaševal nad škof-m.

Ker se kralj ne poboljša, ga škof izobči. Kralj sklene ga umoriti. Škof mašuje v cerkvi sv. Mihaela, kralj obdá z vojaki cerkev in jim ukaže škofa umoriti; trikrat planejo v cerkev, pa od svetega spoštovanja si nobenkrat ne upajo ga napasti. Kralj raztogoten gre sam v cerkev, in pred altarjem poseka škofa. Vojakom pa ukaže njegovo truplo razsekati na kose in jih po polji razmetati, da bi jih zveri in roparske tice pojedle; ali 4 orli jih varujejo zverine. Tretji dan jih kanoniki poberejo in s častjo pokopljejo. Sv. škof je dosegel mučeniško krono 8. maj. 1070, v 49. l. svoje starosti. Boleslava pa je vest tako strahovito pekla, da je obupal, po gozdih norel in divjal, in tam obležal; njegovi psi so ga raztergali in požerli.

Nad Boleslavom so se spolnile besede sv. pisma: „Hudobni pa so kakor šumeče morje, ki ne more po-

kojno biti. Hudobni nimajo miru, pravi Gospod Bog.“ (Iz. 57, 20. 21.) „Kteri vedno polnijo mero svojih grehov, jeza Božja na nje hiti.“ (1. Tes. 2, 16.) Ko je mera grehov spolnjena, ni več milosti.

Ss. Flavij, Avgust in Avguštin bratje sprič.; sv. Benedikt pap. spoz.; sv. Janez šk. spoz.

8. Petek. Sv. Bernard in njegova dečka. — Sv. Bernard je bil brat v dominikanskem samostanu v Santirenah na Portugalskem, in je službo cerkovnika v žagradu opravljal. Presveto Devico Marijo je preserčno ljubil in častil; imel je njeno podobo z Jezuskom v naročji iz lesa izrezano v svoji celici. Po svetih mašah je dva pobožna dečka, ki sta z vso spodobnostjo pri altarji duhovnom stregla, v svoji celici podučeval. Zavoljo prelepe nedolžnosti in priproste bogoljubnosti sta otroka večkrat imela prikazen božjega Deteta pred to podobo. Učenik jima reče: „Če Jezusek še k vama pride, mu recita, naj tudi mene povabi v svojo hišo k svoji mizi“. Sporočila sta mu to. Božje Dete jima odgovori: „Vaju in brata Bernarda bom povabil in k sebi poklical v praznik svojega vnebohoda.“ Ta praznik so vsi trije po Božji službi umerli in so bili v en grob položeni 8. maj. l. 1265.

Sveta nedolžnost je naravna pot v nebesa. Bogu pa bodi potoženo, da taci pobožnih strežnikov pri sv. maši nimamo, kakor sta bila una dva in se sedanji čas nam radi pogrešajo. —

Prikazen sv. Mihaela vélicege angelja na gori Gargani; sv. Ahacij stotnik sprič.; sv. Dionizij šk. spoz.

9. Sabota. Sv. Gregorij, šk. in cerk. učenik, je bil ud sv. družinice v Nazijancu v Kapadociji, njegov oče je bil sveti Gregor v Nazijancu, njegova mati je bila sv. Nona, njegova sestra je bila sv. Gorgonija in njegov brat je bil sv. Cezarij, zdravnik in spoz. (Oče sv. Gregor je bil škof; bili so pa otroci sv. Gregorija pred njegovim posvečenjem v škofa rojeni, ker po tem sta Gregor in Nona kot brat in sestra živela). Deček Gregor je rasel kakor v letih tako tudi v modrosti in gnadi pri Bogu in ljudeh. Mladeneč hrepel po svetnih vednostih, pa tudi božjih ne zanemarja, gré v Cezarejo v Palestini, se tukaj soznani s pobožnim mladenčcem Bazilijem, se podá v Aleksandrijo, odtod se prepelje v Atene, na morji upokoji s svojo molitvijo vihar, tudi ajdje pripisujejo rešenje njegovi molitvi in dajo se kerstiti. Kmalu pride za njim njegov prijatelj Bazilij. Gregor piše: „V Atenah sva poznala le dva pota, prvi je bil v cerkev in k duhovnom, drugi pa v šolo; veselice sva drugim prepušala.“ Po dokončanih šolah se Gregor verne k očetu v Nazijanec, oče ga mašnika posveti, in Gregor mu pomaga škofijo vladati. Njegov prijatelj Bazilij je bil škof v Cezareji v Kapadociji, in bi rad svojega prijatla za škofa posvetil; Gregor pa se dolgo brani, in poslednjič se vender vdá. Arijanska kriva vera se je bila v Carigradu močno razširila; majhna katoliška čeda, že dolgo brez višega pastirja, mlo prosi Gregorja, da naj bode on njen viši pastir. Gregor se brani, pa škofje ga pregovorijo, da se usmili zapuščene katoliške čede. Gregor pride v Carigrad, pa nima cerkve, ker so arijanci vse cerkve imeli v svoji oblasti; toraj je mogel v neki kapelici službo Božjo opravljati. Število njegovih poslušavcev se dan na dan množi, učeni možje, še iz daljnih krajev (med njimi tudi sv. Hieronim iz Palestine) ga poslušat hodijo. Veliko arijancev se spreobrača. Cesar Teodozij ga l. 380 potrdi škofa v Carigradu, ga z veliko slovesnostjo pelje v véliko cerkev sv. Sofije, ktero so arijanci v posesti imeli. To arijance močno jezi, sovražijo ga in mu še celó po življenji strežejo. Ko med zbranimi škofi zavoljo njega razpor vstane, se prosto-

voljno odpové škofiji, in se verne v Nazijanec v samoto, kjer mnogo koristnih bukev spiše, zato ga katoliška Cerkev prišteva med cerkvene učenike. Sv. starček je šel v doželeni večni mir in pokoj l. 390.

Naj boljši dedšina, ki jo otroci po starših podedovajo, je čednost in pobožnost, ker ta dedšina jim odpre vrata k drugi neprecenljivi dedšini Božjih otrok v nebeškem kraljestvu. Če pa otroci po starših le samo premoženje podedovajo, ne pa tudi čednosti in pobožnosti, jim premoženje odpira pot v pogubljenje. —

Sv. Herma, ki se ga sv. Pavel v listu do Rimljanov spominja; sv. Geroncij šk. spoz.

Viši pastir Vratislavski o sedanjih časih.

(Dalje.)

In še več, preljubi! Pripomoček za naj večje povelicanje Cerkve imenoval sem slednjič njene preganjanja, zakaj v življenji Cerkve je vse tako kakor v življenji Bog-človeka: ne le njene preganjanja in terpljenja so ravno tiste, tudi njeno povelicanje je ravno tisto, in ravno po preganjanji in terpljenji se naj lepše pokaže njeno povelicanje. Ko Jezus gre v noč terpljenja, je naj bliže jutranji zori čistiljivega spremenjenja v večnem življenji. Ko na križu zakliče odrešenemu svetu: „Dopolnjeno je“, je naj večji zmago dosegel. Ko se njegovo veliko sveto opravilo zdi uničeno, se naj slavnejše izveršuje. Ko se je bližal terpljenju, je sam rekel: Ura je prišla, da bo Sin človekov povelican. Ravno ta prikazen se ponavlja tudi v življenji aposteljanov in v življenji prvih spoznavavcev in v življenji brezštevilih trum svetih mučencev. Nikdar niso svetili zgledi mašnikov krasnejše, nikoli se niso čednosti vernih lepše blišale, nikoli ni bilo število svetnikov večje, kakor takrat, ko je grozovitni svet kristjane silil bliš tolikih izvoljenih duš skrivati v podzemeljskih pokopališih. Vzemite mučencem njih preganjanja, in vzamete njim njih krone, pravi sv. Ambrož. Kaj je sledilo iz smerti toliko mučencev družega, kakor da je zemlja, ki je bila polita s kervjo toliko spričevavcev, povsod obrodila bogato žetev, pravi sv. Avguštin. In Tertulijan piše v svojem zagovarjanji (apologiji): Kolikor večkrat nas, enako žetvi požanjejo, toliko bolj se narašamo. Ali je kaka čudovitnejša zmaga kakor zmaga evangelija čez neversko moč sveta? Neron ukaže Petra križati, in Peter postavi sedež svojega duhovnega kraljestva na razvalinah Neronovega dvora. Cesarji zginejo in ne zapusté svetu družega, kakor spominke svoje grozovitnosti, in nasledniki ubozega ribiča vladajo Cerkev Božjo skoz osemnajst stoletij. In kake dóbe preganjanja so v teh osemnajstih stoletjih; koliko bojov, koliko majanj, koliko nevarnost je vzbudila dolga versta krivovercev, ki so se vzdigovali zoper posamezne poglavitne resnice keršanstva in so Cerkev večkrat dolgo časa nadlegovali! In vendar, kaj so opravili zoper njo? Da so jo začeli braniti naj večji cerkveni učeniki, ki so z lučjo svojih čednost in vednost svet razsvetljevali, in so nam še danes nedoseženi zgledi modrosti in svetosti, da so na pr. Atanazij, Bazilij, Gregor Nazijanski, Ambrož, Križostom, Avguštin zaničevano in preganjano nevesto Kristusovo poveličevali, možje v besedi in v djanji, nepremagljivi junaki božje resnice, veliki po čudoviti učenosti, večji po ponižni pobožnosti, naj večji po darežljivi ljubezni za Božjo reč: častni in zmagovavni stebri preganjane Cerkve!

Komaj je bil sv. Avguštin še dokončal svoje neumerljivo delo o Božjem mestu, se je vnelo novo strašno

preganjanje Cerkve. V keršanske dežele so bile prederle iz Afrike, od severja in vzhoda Evrope one divje čete barbarских ljudstev, ki so se enako dereči reki s toliko večji silo naprej podile, kolikor bolj je bilo že rimsko cesarstvo opešalo in se ni moglo ustavljati temu silovitemu pritiskanju. Mesta in vasi so razdirali, cerkve ropali, škofe in mašnike morili. Divje živali so prebivale po razvalinah Božjih hiš in trava je rastla po altarjih. In vendar prav ta poplavna reka se je spremenila v zeleno rodovitno zemljo in je rodila sladke, prelép sad. Ravno arova, velika, neukrotljiva navalna moč onih ljudstev, ki niso poznale ne dobrot in ne pregréh olike, je prinesla novo, presno, močno življenje v pomehkuženje tukajšnih narodov, kateri so jim zato pa dali blagre keršanstva. Nravna velikost in vzvišenost keršanstva je našla v njih čistih, za vse dobro pripravljenih dušah rodovitne tla, tla, na katerih je keršanska Cerkve zidala keršansko državo, in vstanovila keršansko vednost, keršansko umetnost, keršansko življenje. Tudi v naši domovini je potrebila gojzde, posušila močvirja, pustote spremenila v cvetoče dežele, napravila šole in omiko, postave in red razširjala. Stare cerkve in samostani in vstavi, stare bukvarnice in umetni spominki nam še govoré kot mustaste, pa zgovorne priče za zmago, katero je Cerkve pridobila čez divjaštvo. Se vé da, oni čas je minul, Cerkve je imela prestatí nove in težje duhovne boje kakor pred. Nove in stanovitne ločitve so ji prizadevale rane v serce, ktere neprenehoma kervavé. Krivo modrovanje se je uperilo zoper božjo in človeško oblast in je klicalo k uporú zoper kraljestvo pravega Boga z besedami starega zapeljivca: bodete kakor bogovi! Brezbožna vednost in silovitost, zapeljevanje in láž, notranje pohujšanja in zunanji napadi, ljudstva in knezi so se vzdignili zoper Cerkve; vse razdjavne prekanljivosti so se poskušale zoper njo, rabile so se proti nji vse moči, in ni ga več novega orožja; zamore se proti nji le rabiti in ponavljati, kar se je že godilo. Vender ne, nikar se ne motimo; novi čas presече vse, kar se je za poniževanje, zatiranje in oropanje Cerkve že zgodilo.

(Konec nasl.)

Ogled po Slovenskem in dopisi.

Iz Ljubljane. (*Liberalni antikrist.*) — Sepulchrum patens est gutur eorum, linguis suis dolose agebant. (Ps. 5.) Liberalni antikrist se z vsim orožjem vzdiguje zoper Cerkve Kristusovo in jo hoče požreti. Napada tudi celibat (neženstvo duhovstva), češ, da zaradi tega so neredi. Kdo to terdi? Hinavec in nevednež; drugi ne. Zakaj če je to res, se mora ravnosledno odpraviti pri vojašinah, odpraviti v toliko družih okolišinah, odpraviti se tudi zakon sam, ker taki primeroma brez števila večkrat v nered pridejo, memo duhovnih, česar priča je vsa zgodovina.

Liberalni antikrist sicer pobira vse, kar je kak za bavlji vec čez papeže, škofe in duhovne nesramnega govoril in zapisal, in tako kramo za resnico prodaja. Cele verste naj častitljivših namestnikov Kr. z nezmerno nesramnostjo berska med naj strašnejši hudodelnike, naj gerši grešnike! Ko bi bilo to resnica, bi ne bilo kato liške Cerkve pod solncem.

Resnica pa drugač govori. Brez greha ni bilo sicer nikoli na svetu. Grešili so cesarji in njih narodi, grešili so tudi nekteri papeži, škofje in duhovni, veliko bolj pa vender drugi posvetni; zakaj Bog ni nikogar vstvaril brez proste volje, da si vsak zasluži s čednostjo plačilo, ali pa z grehom kazen in pogubljenje. Dal je Kristus

svojemu namestniku „nezmotljivost“ v vradnem nauku vere in pravnosti; ni mu pa dal „negrešljivosti“, ker brez proste volje bi ga ne mogel ne plačati in ne kaznovati. Da so bili v blizu dveh tisučih letih nekteri nevredni tudi med papeži ter je bila Cerkve zagernjena v oblakih velikih britkost, ker Bog tudi v zgodovini sv. Cerkve človeške svobode ni zaterl, tega nihče ne more utajiti. Da pa pri človeški grešnosti naprava sama papeštva kakor tudi na njo postavljena Cerkve ni poškodvana, to ravno je novo znamenje, da je Cerkve božja naprava. Sicer pa je nevrednih papežev primeroma bilo prav malo, in tudi le-tih nevrednost nikoli in nikakor ni bila tolika, kakor jo psovarsko, lažnjivo strančarsko zgodovinstvo popisuje; in skor vsi tisti nevredni so prišli na prestol z vplivom nevrednih posvetnih ljudi. (Bilo je to veči del o tacih časih, ko je bila Cerkve v taki sužnjosti, v kakoršno jo sedanje liberalstvo hoče pah-niti.) Kar pa se tiče nezmérne večine papežev, ni nobenega prestola na vesoljnem svetu, na katerem bi bila tolika versta naj boljših, naj častitljivših, svetejših in pobožniših móž v skor nepreterganem redu, kakor na rimskem stolu. *) — To je resnica, to je zgodovina; ne pa kar je pisal Luter, kar čenčajo romani, kar so si izmislile skrivne družbe v prozi in verzih, kar je nakopičil golijaški obrekovalec „Patuzzi“ in kar iz te gnojne jame zdaj kopljejo in med milovanja vredno občinstvo brez strahú trosijo „Zimmermani“ in drugi ma-záci, ter v resnici naj veči sovražniki slovenskega naroda, ki se pa štulijo za njegove prijatle, za domo-ljube, ali še celo za „omikovalce“!!!

Liberalni antikrist se pri svojih umazanostih še lepega dela, češ, sej so tudi svetniki, konciliji take reči pisali. So pisali, kadar jih je dolžnost vezala, pa z dobrim namenom in le tam, kjer je bilo treba; ne pa iz sovraštva zoper Cerkve in v pohujšanje vesoljnega naroda, kakor dela psevdoliberalstvo, ki ravno tako zasramuje verske resnice (dogme), spoved, molitev itd., kakor svetnike in koncilije, s kterimi hoče svojo uma-zanost zdaj zagovarjati. V vse nesnage se ne moremo spuštati; o drugi priliki še kaj.

Marija zdravje bolnikov.

(Dalje.)

Vojska, ki se je bila leta 1866 vnela, je hudo rano vsekala posebno severnim pokrajinam češkim; Filipovo je tudi dokaj terpelo, pa vender ne toliko kakor mnogi drugi kraji. Čete vojakov prihrumijo v Filipovo, pa le zato, da se varstvu Marijinemu priporočajo. Nek vojak je serčno prosil za zdravje dveh svojih bolnih otrok, in je bil uslišan.

Malo pred prihodom pruskih vojakov je neka pruska gospá katoličanka poslala 25 tolarjev dekanu v Georgswalde v zahvalo, da po dolgi bolezni, ko se je bila obljubila iti na božjo pot v Filipovo, se je bila precej ozdravila. Ta denar je bil začetek daróv za zidanje kapelice in cerkve v Filipovem. Hišica, v kateri se je milostna Mati Marija prikazala, se je z okoličnim prostom nakupila za 4000 gl., ktere je podaril neimenovan dobrotnik. Poznej se je zvedilo, da je bil to umerli g. Ignacij Donat, georgswaldski župan. —

Za vsakoverstne bolnike se je v Filipovem odperl kakor nov studenec Betezda. Mesto prečudne prikasni

*) Primeri: Kirchenrecht, Philips und Walter; Rothensee, der Primat des Papstes in allen christl. Jahrb.; Möhler, die Einheit der Kirche; Joh. Ad. Boost; Dr. V. Gröne itd. itd.

je bilo pokrito z vezeno rudečežametno blazinico. Tu so pobožni romarji pokladali svoje molke (roženkrance), podobice, svetinjice, ter jih seboj kot posvečene v spomin jemali. Tega pa niso storili iz kake prazne vere, ampak iz spoštljivosti do tega od Marije izvoljenega prostorčeka, in novega svetišča. Sej je tudi evangeljska žena se dotaknila roba Kristusovega oblačila in je ozdravela.

Tudi pas svetega Pavla so na bolnike pokladali in so se ozdravili. Res! ali to je bil sv. Pavel, porečeš. Ne! pravim jaz; Bog, on je zarad sv. Pavla, in da si podverže serca nevernikov, s tako neznatno stvarjô čudeže delal. — Veliko glasovitih čudežev se je na Božji poti v Filipovem dogodilo od leta 1866 naprej — do današnjega dne, se vé, da večí del nad romarji iz bližnjih krajev na Češkem, pa tudi iz drugih krajev na Avstrijskem, in na sosednjem Saksonskem in v pruski Šleziji. Najbolj znamenite čuda je zapisal in jih popisuje vsako leto č. g. P. Storh, sedaj vstanovljeni kaplan (Stiftskaplan) v Georgswaldu; pa sam priznava, da je še mnogo drugih čudežev v Filipovem se godilo, ki niso bili njemu naznanjeni.

Na Primorskem je nek duhoven, čigar starši so bili iz Českega domá, leta 1869 hudo zbolel; šel je bil na Česko, kjer je tudi Filipovo obiskal in svojo pobožnost tam opravil. Hudo je bil bolan, pa je potem toliko okreval, da je zopet po enoletnem počitku svojo duhovsko službo prevzel in ga bolezen ni več tako nadlegovala. Naj pristavim samo še nekatere bolj znamenite čudeže, posnete po knjižicah P. Storha.

1. Neko vdovo je noga bolela celih 28 lét, tako da je ohromela. Opravi pa pobožnost devetdnevno k usmiljeni Materi Mariji, in glej! ko hoče rano na nogi spirati, vidi koj drugi dan po začeti devetdnevnici, da je popolnem zdrava. Veselja in hvaležnosti se zjoka, in mislili so, da bo zopet od prevelicega veselja obolela; pa je zdrava ostala in ravno hodi, kar 28 lét več ni mogla.

(Dalje slédi.)

Zveličar s križa grešniku.

V sredi strašnih bolečin
Sveti Bog človekov Sin
Vmira — Božje krotko Jagnje;
Vendar, grešnik, na-te se
Milo, milo še ozre,
Preden sveto glavo nagne.

„Grešnik!“ — kliče terpijoč
Jezus v ljubezni vroč —
„V smert pred sabo zrem že blede,
Me zapušajo moči,
Kmal zatisnil bom oči,
Mojo zadnjo čuj besedo!“

„Ljubil sem neskončno te,
Ljubim vmirajoč te še,
Iz ljubezni dam življenje:
Al za dragi dar nebés
Me pribijaš spet na lés,
Z grehi vračaš odrešenje? —“

„V eni rani glej telo,
Ko naj lepše je bilo
Izmed vsih otrók človeških;
Zri na križ, o človek moj,

Kaj si storil ti z menoj
Po pregrehah, — padcih težkih!“

„Odgovôri vendar vsaj,
Prašam zadnjič te, zakaj
Mene mučiš, zasramuješ? —
Mili Oče sem ti bil,
Zgolj dobrote ti delil;
Al hvaležnost s tem skazuješ? —“

„Mojo ljubo Mater tam
Vprašaj, o nemili sam!
Kaj žaluje, bridko joka? —
Ti odgovor bo sledeč:
Tvoj je tuge ostri meč,
Ker si kriv kervi potoka!“

„Grešnik, o zakaj molčiš,
Meni ne odgovoriš;
Nimaš záme nič čutila?
Ali se ne smili ti,
Ko pod križem se solzi
Moja Mati serčno-mila?“

„Oj poverni se skesán
K meni danes, rešnji dan,
Ko za tvojo dušo vmiram!
Svoje roke sem razpel,
Da bi zopet te objél,
Ki spokornim raj odpiram.“

In ko dušo izročí
Tvoj Zveličar — obmolčí,
Umerje! Strašni pok skalovja
Zagermi — noč skrije dan, —
Rabelj trepetá plašan,
In odpira se grobovje!

Oj odpri še ti sercé,
Toči grenke zdaj solzé,
Sej le gréh je Njega vmoril!
Premišljuj ljubezni čin,
Večno bodi ti spomin,
Kar On zadnjič je govoril! —

Radoslav.

Razgled po svetu.

Avstrijsansko. Verske postavbe v gosposki zbornici. (Dalje.) Pohlevni in dobroserčni kardinal Tarnoci je bil pri vsem tem prisiljen predloge cerkvenih postav oestro grajati. Prizadevanje vlade v teh predlogah je zaznamnjalo za tajeenje božje pravice v sv. Cerkví in kakor péhanje, da se vstanovi državna vsemogočnost, ki hoče vse v svojo oblast spraviti. Nekdaj, pravi, so v Avstriji smeli ponosni biti s slavo mednarodovske pravice, tudi ako je bilo treba darežljivosti; dandanašnji pa so se že toliko snížali, da hočejo novo éro pravne deržave s prehudim žaljenjem pogodne pravice posvečevati.

Kakor Tarnocijev predgovornik Tschabuschnigg, tako tudi naslednji govornik, modérni zgodovinar Ar-neth, hoče biti „katoličan“, če tudi je prvi terdil, da mora deržava biti „brezverska“, drugi pa je hierarhijo (papeže in škofo ter cerkveno vlado) od Cerkve ločil! Vlada naj bo brezverska, podložniki pa verski? Čuden nauk nove ére! Kdo pa je vlada in kdo so vladani? Ali ne ljudje? In za koga in od koga imajo biti „brez-

verske" naredbe? Ali ne za ljudi? In ti vladavci in ti vladani tedaj morejo ob enem biti „verski“ in „brezverski?“ —

Kardinal Švarcenberg je govoril kaj čversto in jedernato. Povzél je besede: „Dajte Bogú, kar je Božjega; cesarju, kar je cesarjevega“. Dandanašnji pa, je rekel, veljá: državni vse, cesarju v državi kar narmanj je mogoče, in Cerkví le kolikor se poljubi, prav za prav tedaj s pravne poti prav nič ne. Potem je pojasnil posamezne določila predložene postave, posebno pa, kako se dá kerčiti in raztezati tista točka, ki govori o „negrájanem državljanskem obnášanji“ pri duhovnih. Duhoven, kateri bi glasoval zoper državnega kandidata, ali bi kako prošnjo zoper civilni zakon ali zoper brezversko šolo podpisal, bi bil že izločen od vsake stalne službe. Tolíki milijoni avstrijskih katolíčanov so vendar vredni, da bi se nanje kaj ozira imelo, in duhovstvo zgubi serčnost s takimi postavami. Sicer, ko so se obravnavale pravice protestantov, se to ni zgodilo brez njih sodelanja; kardinal zahteva pravico tudi za katolíčane.

Govor briksenškega škofa Vincencija Gasserja je bil izmed naj čverstejših. Pobíjal je postavu s cerkvenega in politíškega stališa. S politíškega, ker Cerkví zatira svobodo vestí, zgodovinsko, pozitivno in vstavno pravo. S cerkvenega stališa pa postava namérja razkolníštvo, ker katolíško Cerkev stlačuje med verstva, ki se zgolj iz usmiljenja terpé, in jo bo spremenila sčasoma v zatirano cerkev (ecclesia pressa), ker liberalizem je Cerkví smertni sovražnik. Končevaje je gorko nagovoril zborničarje, da naj ne budijo vojske med državo in Cerkvijo s timi postavami.

(Konec prih.)

Rimsko. (Konec govora sv. Očeta na veliko saboto.) Škofje in duhovni po Nemškem, tako tudi po Švicarskem in drugod, zedinjeni s pravim katolíškim ljudstvom, so dandanašnji občudovanja vredna prikazen svetu, angelom in ljudém, in so kakor žareča svetilnica, ktera na se vleče ljubezen vsih, katerih mnogi tudi njih zgled posnemajo.

Apostelj uči: „Oportet et haereses esse, ut, qui probati sunt, manifesti fiant in vobis. Morajo priti tudi krivoverstva, da postane očitno, kateri med vami so poskušeni.“ Ta žalostna potreba zmot in krivoverstev, ktere se dan danes brezbožno oznanujejo in še bolj brezbožno od nekterih vladarjev podpirajo, je pogumne storila velikodušne serca, da očitno zagovarjajo resnico, in se ne dajo ostrašiti žuganju s kaznimi in smertjo. Tako se kaže vera v svoji velikosti in vzvišenosti in pridobiva vedno več spoznavcev, in sicer pravih, določnih in stanovitnih spoznavcev.

Že nekdanj so rekli, da je kri spričevavcev seme novih kristjanov. Ravno to se zdaj spolnuje.

Stanovitnost tolíkih, k katerim se tudi vi prištevate, pomnožuje prave molivce in učence Jezusa Kristusa. Toda odjenjati ne smemo; zakaj dereči volkovi se nikoli ne naveličajo tergati vere iz serc; dereči volkovi priderejo z zvijačo in goljufijo v ovčnjak, rabijo silo pod varstvom na visoki stopnji stoječih, in se poprije-majo vsih pripomočkov, kateri merijo na zatiranje vére, kot pravi satanovi poslanci, kateri si v zvezi s trinoško svojevoljnostjo nekterih Sejanov *) domišljujejo, da bi

*) Sejan (Aelius Sejanus) rimski vitez iz Volsinije, ostuden lizún in Tiberijev ljubljeneč, ki je poslednjič sam iskal na prestol priti, je napeljal Tiberijevo sorodnico, da je svojega soproga Druza ostrupila, ugonobil družino Germanikovo, dal tudi pomoriti več imenitnih Rimljanov, ki so bili prijatli in podpore Germanikove hiše. Vse mu je bilo že vdano, časti je delil. Poslednjič pa je bil Tiberiju sumljiv in dal ga je v enem dnevu obsoditi in ob glavo djati.

jim žuganja, pregnanstvo in ječa zamogle narediti pot k nemogočemu pokončanju katolíške vere.

Vi pa se še bolj prizadevajte, polni zaupanja na božjo pomoč, in spomnite se, da je človeška natura nagnjena k slabosti in k padcu, in je toraj potrebna poterjenja; spomnite se, da ne smé nazaj gledati, kdor je prijel za plug.

Toraj slabemu časnikarstvu nasproti delati, v molitvi stanoviten ostati, za odgojo mladine skerbeti, na postavni poti braniti pravice Cerkve, ktera ni bila nikdar sužinja in tudi ne bo, ker Bog hoče, da gospoduje; poslednjič roke v nebo povzdigovati in jih ne pred ukloniti, dokler ne bo sovražnik ponižan in se solnce ne nagne k zahodu; to so pripomočki, katerih poprijeti se vam svetujem, da pod vodstvom svojih škofov vmirite duše, da se verne mir, kolikor se more vživati v ti dolini pregnanstva, in da se preganjanje Cerkve Jezusa Kristusa odloži, ako ne končá.

Zdaj imam le še roke povzdigniti v nebo in blagosloviti vas, vaše družine, sorodnike in prijatle in vse tiste, ki niso tukaj pričujoči, ki so pa po vas vredno nadomestovani, in kateri mislijo kakor vi, mislijo z vami, mislijo v vas.

Blagoslovi vas večni Oči in pošlji vam žarek svoje vsegamogočnosti, da postanete močni vojšaki za vero, da ste zmožni se vedno vojskovati in poniževati prevzetnost njegovih sovražnikov.

Blagoslovi vas večni Sin in dodeli vam del tiste modrosti, ktere je potreba, da vas ne prekanijo brezbožni in njih zvijačni sklepi; tiste modrosti, ktera daje potrebno učenost za ovračanje zmót in spodbijanje brezbožnosti.

Blagoslovi vas sveti Duh, Duh ljubezni, Duh dobrote.

O božji Duh (tu so bili Nj. Svetost globoko ginjeni), ki si prišel zemljo vnet s svojo ljubeznijo, pridi v tem trenutku s svojo lučjo, razderi zmote in spreobérni grešnike. Pridi in blagoslovi to ljudstvo, ktero je pred menoj, in vse tiste, ktere navdajajo ravno tisti občutki in so raztreseni po vsi zemlji. (Ginjenje med poslušavci.)

Bog vas tedaj blagoslovi, moji ljubi sinovi, zdaj, in blagoslovljaj vas ves čas vašega življenja; blagoslovi vas ob smertni uri, ter kakor Jezus Kristus izročivši duše v Očetove roke bodete vredni spoznani ga častiti in hvaliti vse večne čase.“

Papež so govorili z nenavadno priserčnostjo. Sami globoko ginjeni z mislimi, ktere so z besedo razodevali, so vse zbrane močno pretresli. „Govoril sem“, piše že več lét na visoki stopnji v Rimu delajoč nemšk mašnik, „govoril sem po zaslišanji z rojakom, kateri je kakor katolíčan več kot merzel in je mene in druge dostikrat razžalil s svojim necerkvenim govorjenjem. Danes je bil ves ginjen. „Nad mnogimi rečmi, kar sem vidil v Rimu“, je rekel, „sem se spotikal; prišel sem v Rim kakor umoverec, pričakoval sem, da bom slišal papeža govoriti o rečéh, v kterih je z mojimi mnenji z menoj naskrižem. Kako vse drugač se je zgodilo! Te besede, zlasti ta blagoslov sv. Očeta, vedno mi bodo nepozabljive. Stali so kardinali in drugi prelati okrog njih; ali jaz sem imel oči in ušesa le za papeža.“

Franosko. (Rudečkarstvo pred sodnijo.) Zanimiva pravda zaradi razširjanja rudečkarstva (internacionalne) teče v Lijonu in prvo zaslihanje je bilo 20. aprila. Zatožba razkazuje rudečkarstvo vravnava in njih zakletev zoper državo. Nameravali so narediti Španijo za središče, od koder naj bi se rudeče počenje širilo po vsi Evropi. List „Vzajemnost revolucionarska v Barceloni“ pravi n. pr.: „Glasilo na dnevnem redu je: Razdi-

ravna politika. Za dosego našega namena so dobri vsi pomočki... Mi nočemo popravljati države, ne pridobiti je; mi jo hočemo razdreti." — „Vsi pomočki so jim dobri!“ Ste vidili, kako odkrito so povedali, da so sami to, česar vedno krivičijo jezuite? — „Vsi pomočki so dobri“ — zato tako lažejo, obrekujejo oni, in njih „sužnji“ po vseh krajih. „Vsi pomočki so jim dobri!“... Zdaj veste, koliko jim je verjeti, kadar pišejo!

Loslav v gornji Šleziji, 18. aprila. Močno ministerstvo Bismark-Falkovo se zdi že skoraj prisiljeno k boju zoper šolsko mladino. 16 učenk tukajšnjega zgornjega dekliškega razreda, pravi „Germania“, je bilo pred nekaterimi tedni Nj. veličastvu cesarici izročilo naslednjo adreso:

„V Loslavu 18. sušca 1874.

Prezvišena, premogočna, premilostljiva cesarica in kraljica!

V duhu se zbere danes množica otrok okrog sedeža Vašega veličastva in prosi prespoštljivo milosti za zatirano duhovščino naše srenje. Gospod okrajni namestnik Rossochowitz je že obsojen za štiri mesce v zapor, brez tega, kar morebiti še pride, in zavoljo spolnovanja svoje službe zdaj brez vseh dohodkov. Zdaj imamo mi otroci imeti srečo se 12. mal. travna približati mizi Gospodovi in prejeti prvo sv. obhajilo. Kako se že veselimo tega dne, katerega je celo Napoleon imenoval naj srečnejšega svojega življenja! Toda bridki strah napolnuje ob enem naše srca: zakaj znabiti že v kratkem času bodo naš visokočastiti, od nas vseh tako zelo ljubljeni, izverstni katehet, farni oskerbnik gospod Janez Haverda v ječo verženi, in nas potem ne bodo mogli peljati k mizi Gospodovi. Potem ostanemo zapuščene sirote. Ker smo pa že v šoli slišale, kako dobro in milostno cesarico imamo, stopimo danes polne spoštovanja in zaupanja pred sedež Vašega veličastva, in razodevamo Vašemu maternemu sercu ponižno prošnjo, da po Svojem previsokem milostljivem popečanju nas blagovolite rešiti te žalosti ter zabraniti, da se duhovni naše občine ne zaprejo v ječo.

S terdnim prepričanjem, da se ne bomo neuslišane ločile od prestola naše premilostljive cesarice in kraljice, naše serčno ljubljene deželne matere, obljubimo biti prav pridne in vse žive dni, posebno pa na dan sv. obhajila pri altarju moliti za Vaše veličastvo.

Z naj globokejšim spoštovanjem se podpišemo Vašemu Veličastvu ponižno in pokorno vdane učenke in obhajanke.

Ana Masetova, Klara Masetova, Marija pl. Adlersfeldova, Marija Brezakova, Ana Šindlerjeva, Emilija Šiškovcova itd. itd.“

Odgovor na to adreso je prišel 14. mal. travna in po „Schles. Volksztg.-i“ je po večem tale: „Prošnja za pomiloščenje loslavskih šolaric je bila predložena Nj. veličastvu cesarici, potlej ministru prava in kr. višji sodnji, in poslednjič je po okrajni sodnji v Ribniku prišla do loslavske mestne gosposke. Po tem se ima staršem otrok naznaniti, da se na prošnjo ne more ozirati“ itd.

In kaj so bili nedolžni otroci še več dosegli s svojo priljudno prošnjo? Še tisti dan so bile tri podpisanih učenk po okrožnicah poklicane pred župana. Župan jih je ispraševal skor celo uro in konec tega je bil dolg zapisnik, katerega so deklice mogle podpisati. Drugi dan pride župan spremljan od svetnega šolskega pregledovalca v šolo, pokliče šestnajstere mlade „državne sovravnice“ pred se in preiskuje, kje bi bil vir mične adrese. Ena preiskovanih deklic je rekla, da jih nihče ni k temu napeljeval, še staršem niso nič povedale iz strahu, da bi jih od tega ne odvrčali; temuč so adreso

napravile in med seboj se posvetovale, popravile, prepisale, kupile marko in jo na pošto dale. V daljšem preiskovanju, svarjenju do otrok, v katerem ni bilo brez pikanja duhovnov, so bile deklice z „lažnicami“ počislane, pa po krivici, pravi „Germania“; nagnilo jih je bilo edino to prositi, ker je ena teh deklic o drugi pri liki od cesarice bila dobila igračo za božično darilo.

Menda bi nekdanj jeruzalemski otroci ne bili dosti slabše opravili, ako bi bili pri Herodovi ženi prosili za sv. Janeza Kerstnika.

No, pruski otroci, bodete saj vedili, kaj se pravi pri pruski svobodi v katoliškem oziru še kaj prositi!

Umazano slovo. (Schandliteratur.) Amerikanski katoliški listi pogosto popisujejo, kakošen sad rodi brezversko šolstvo, kako neznansko zlasti mladino pači. „Volksztg.“ piše, da kar vstanovljene društva naj več nesramnosti v spisih in podobah razširjajo med mladino. V novem Jorku se je g. And. J. Comstock s pomočjo vradnij lotil umazano laži-slovstvo zatirati, in nedavno je 140 centov taci sramotnih del konfisciral. Deržavni pravdnik je pri zališanji J. Meeker-ja s stermenjem slišal, da marsiktere viši dekliške šole so bile kar preplute s takimi nesramnostmi. Čez 15,000 pisem od šolske mladine obojega spola, s kakoršnimi so se umazane reči naročevale iz cele dežele, je Comstock zasačil pri barantačih in založnikih v novem Jorku. Kar se po tej poti ne dá popačiti, se popači iz posojevalnih bukvarnic. (Morebiti tudi po nekterih krivoverskih časnikih, ki je pa dvomiti, da bi Amerika kaj tako nesramnega, zvičajnega, pohujšljivega in lažnjivega imela, kakor pred nekaj časom Gradec in zdaj Lj—!)

„Stimmen a. M. Laach“ pristavljajo: Bogu se smili, da se tudi na Nemškem ne pogrša taka maži-literatura... Nobena policija in noben deržavni pravdnik se zato ne peča, zakaj ti imajo opraviti z oprezvanjem nad „molitvenim apostolatom“ in nad „bratovščino Jezusovega Serca“.

Listek za raznotero robo in blago.

Iz Ljubljane. Razstava bratovšine presv. Rešnjega Telesa bode letos od 3. do 10. majnika v sobanah prečast. uršulinarskega samostana. Odperto bo vsaki dan od 9 zjutraj do 6 zvečer.

Šmarnice se bodo tudi letos v Ljubljani obhajale po vseh cerkvah. (Brali bodo, kolikor vemo, nove: „Mati dobrege sveta“, v zalogi pri Ničmanu, ki so prav podučljive in primerno vravnane.)

Kamnosek Lor. Vodnik je že za marsiktere cerkve izdelal prav lepih reči, n. pr. v št. Lampert, gornji Tuhinj, Štango, št. Vid, pa tudi za druge naprave in poslopja. On je izprašan poterjen umetnik, zraven tega pa vse skozi pošten mož. Vstreženo bode občinstvu zvediti, da zdaj dela v Ljubljani v Kolodvornih ulicah št. 23.

Iz Lóč, 21. apr. Pri nas tudi kozé hudo razsajajo in že več smo jih za kozami umerlih pokopali.

V Gradcu je umerl nekdanji c. kr. predsednik deželne sodnije v Ljubljani, vitez Edvard Još. Bil je vse skozi pošten in spoštovan gospod, velikoletin naročnik „Zg. Danice“, po nekoliko tudi pisavec. Ko priden botanikar (biloslovec) se je po prihodu vrednika tega

lista iz Jutrovega še iz Gradca ponudil, da bi ga mikalo določevati in „klasificirati“ kake prinesene cvetlice iz unih krajev. — Bog daj večni pokoj poštenjaku in katoličanu!

Društvo za medsebojno denarno pomoč v Ljubljani, ki je 12. apr. imelo svoj obletni shod, je izdalo letno poročilo. Imelo je l. 1873 v prometu 308,245 gl. Vložilo se je od 455 strani 29,554 gl.; oddalo pa od 160 strani 28,374 gl. Pristopilo je 30 novih družnikov. Preteklo leto, pravi g. predsednik Horak, obertniškemu stanu ni bilo vгодно. Dunajski polom sicer društva ni zadel, vendar pa mu je posredoma škodoval. Promet sploh je bil mlačen, zaup oslavljen, k temu še v deželi živinska kuga, toča na Dolenskem, v Ljubljani prosto obertniško gnanje itd.

Spanjsko. Postavni kraj Don Karlos ima v oblasti že dve tretjini svoje dežele. Nejeverniki se silovito togoté čez tolike vspehe. „Eco“ pravi k temu: „Ako imamo mi sočutje s karlisti, je to zaradi tega, ker njih vojska je meddélek vélike vojske, ki se bije med keršanstvom in prekučevavstvom, med katoliško oliko in poganskim divjaštvom“.

Parnik „Nil“ se je razbil na potu iz Hong-Kong-a v Jokohamo: 80 ljudi je konec storilo.

V Ameriki v 7 zahodnih zedinjenih državah, ktere največ pšenice pridelujejo, kaže letina za pšenico za 6 odstotkov bolji memo lanskega leta ob tem času.

Senat v Minesoti v Ameriki je katoliškim duhovnom podelil pravico, da smejo brez opovir hoditi v vse očitne naprave, kakor sirotišnice in pribežališnice, ječe in zapornice ter prebivavcem duhovno pomoč skazovati.

V novem Orlean-u, v Ameriki, pri usmiljenih sestrah sv. Alfonz-a in sv. Patrika so nalaš vravnane naprave, da vsi revni ljudje dobivajo živeža. — Počljite tje evropejskih liberalcev: bodo kmali revežem „juho popili“.

V Limi na Peruanskem se skazuje Italijan Cantarini s pevsko družbo 200 papig. Ti pérnati umetniki znajo dvé operi in vsaka papiga poje svojo nalogo (rolo) izverstno, kori pa jim kaj verlo prikladajo. Nedavno so jim poslušavci tako silno ploskali, da se je vsa pérnata pevska družba prestrašila in ubežala za zagrinjalo. Tam jih je vodnik z vinom in kruhom potolažil, potem se je opera nadaljevala brez preterganja.

V Vašington-u je l. 1867 rimski duhoven Feliks Berotti nastopil duhovsko pastirstvo pri ondotnih zamurcih, kterih je bilo takrat do 200, sedaj pa jih ima najmanj 600 v svoji srenji. Zidati se ima nova cerkev zanje in posvetiti se zveličanemu Martinu iz Porras-a, ki je bil od posvetnjakov zaničevan redovnik amerikanski, umerl v Limi 1637, l. 1837 pa je bil od Gregorija XVI med zveličane prištet. — V ženskem samostanu Marijnega obiskovanja v Vašingtonu je tudi hči poprejšnega pruskega poslanca, Berta Geroldova, ena hčer mehikankega cesarja Iturbida, hči ondotnega umerlega generala Scott-a, in zopet druga admiral Sands-a. Sploh žensko redovništvo silo veliko dela za povzdignjenje in omiko Amerike, kakor sploh katoliško redovništvo in duhovstvo.

Delavci na več krajih v Ameriki so une dni delo ustavljali. Prišla je vojašina, delavci so bili izplačani in odpravljeni. Tako na Erie-železnici, v Clevelandu in Bostonu.

Narodni dolg v zveznih državah se je mesca sušca zmanjšal za 2189,338 dolarjev; imajo ga še čez poltretji tisuč milijonov plačati.

V Filadelfiji je mestni svet privolil milijon dolarjev za veliko razstavo, ki ima v tem mestu biti l. 1876.

Iskrice ignacijanske

za vse dni v letu.

10. Bog je radodaren; iz njegovih rok prejmem, česar ne najdem v rokah ljudi: ako tudi le-ti nič ne bodo dali, od Boga bom vse prejel. (S. Ign. l. 4. §. 23.)

Tesna je človeška radodarnost, — pičlo je vse, kar imajo; in to kar imajo, se z deljenjem zmanjšuje. Edini Božji zaklad je neusušljiv: če tudi še toliko razdaje, se nič ne zmanjša. Nanj tedaj naj se tvoje upanje obrača.

Naše upanje Bog preseže s svojimi dobrotami. Navadno več upamo, kot imamo; več pa želimo, kot upamo. Bog pa nam obeta toliko dobrót, da nobeden ne more manj upati, kot želeti.

Tooliko pisem božje radodarnosti imamo, kolikor upanj, kolikor želj. Kar koli prosite, verujte, da prejmete. Lej, kako lahko je obogateti.

On tudi manj ne dá, kot je obljubil. Besede ljubijočega so namreč dela; jezik dobrotljivosti in pa roka. Ložej je dati radodarnemu, kakor pa odreči. Zakaj tedaj tako malo prosimo?

Duhovske spremembe.

V Goriški nadškofiji: Umerli so: Č. g. Jakob Del-piccolo, fajmošter in častni dekan v št. Petru ob Soči, 22. aprila. — Gosp. Jožef Fabris, bogoslovec 3. leta Poreške škofije, 7. aprila v Lindaru. — Č. g. Anton Žbona, zlatomašnik, dekan in fajmošter v pokoju, 22. aprila v Gradcu. R. I. P.

V Lavantinski škofiji: Č. g. Matija Stoklas je postal oskerbnik Marnberške dekanije; č. g. dr. Jože Šuc, župnik v Sloven. Gradcu; č. g. Jože Masten, župnik pri sv. Rupertu nad Laškim, in č. g. Jakob Krušic provizov v Gornjem gradu. — Prestavljeni so čč. gg. kaplani: Jožef Zadravec k sv. Rupertu v Slov. goricah; Janez Vrabl v Najšperg; Vinko Baumann za II, k sv. Magdaleni v Mariboru; Jakob Smole v Loče; Fr. Arnuž v Svičinje; Anton Vraz v Kapele pri Radgoni, in Karol Gmajner na Bizeljko. — Č. g. Janez Kunc gre v začasni pokoj. — Širska kuracija je v faro povzdignjena.

Dobrotni darovi.

Za sv. Očeta: G. J. S. 2 gl. — G. D-c 20 gld. star. den. v sr. s prošnjo za voljno poterpljenje in blagoslova za srečno zadnjo uro. — M. Čuden 30 kr.

Za družbo čistega spočetja: Iz Breznice 1 gl. sr.

Za kranjske usmiljene sestre v Banjaloki: Iz Zatičine 1 gl.

Za cerkev sv. Jožefa: G. k. J. Z. 1 gl.

Za cerkev Kalvarijo: Iz Zatičine 1 gl.

Za pogorelce v Šmarčini: Z Berda po preč. g. fajm. 10 gl. 20 kr. — M. J. 1 gl. — Luka Krušnik 1 gl. — Po preč. g. k. P. Urhu 2 gl.

Pogovori z gg. dopisovalci.

Uč. P. J. v Calumetu: „Slovenec“ za Ameriko, pošiljan enkrat na teden skupaj, veljá: pošiljan skoz Hamburg 11 gl., skoz London 12 gl. 4 kr.; pošiljan po trikrat na teden pa: skoz Hamburg 16 gl. 20 kr., skoz London 19 gl. 32 kr. Drugo pišejo gosp. boter.